

# MAJANDUSAASTA ARUANNE

**aruandeaasta algus:** 01.01.2011

**aruandeaasta lõpp:** 31.12.2011

**ärinimi:** aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika

**registrikood:** 11119230

**tänava/talu nimi,** Paldiski mnt 31

**maja ja korteri number:**

**linn:** Keila linn

**maakond:** Harju maakond

**postisihtnumber:** 76606

**telefon:** +372 6747449

**faks:** +372 6747441

**e-posti aadress:** mail@he.ee

**veebilehe aadress:** www.harjuelekter.ee

## Sisukord

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Tegevusaruanne                                   | 3  |
| Raamatupidamise aastaaruanne                     | 5  |
| Bilanss                                          | 5  |
| Kasumiaruanne                                    | 6  |
| Rahavoogude aruanne                              | 7  |
| Omakapitali muutuste aruanne                     | 8  |
| Raamatupidamise aastaaruande lisad               | 9  |
| Lisa 1 Arvestuspõhimõtted                        | 9  |
| Lisa 2 Raha                                      | 12 |
| Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed                      | 12 |
| Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad          | 13 |
| Lisa 5 Varud                                     | 13 |
| Lisa 6 Materiaalne põhivara                      | 14 |
| Lisa 7 Immateriaalne põhivara                    | 15 |
| Lisa 8 Kasutusrent                               | 15 |
| Lisa 9 Võlad ja ettemaksed                       | 16 |
| Lisa 10 Eraldised                                | 16 |
| Lisa 11 Sihtfinantseerimine                      | 16 |
| Lisa 12 Müügitulu                                | 17 |
| Lisa 13 Muud äritulud                            | 17 |
| Lisa 14 Müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kulu | 18 |
| Lisa 15 Turustuskulud                            | 19 |
| Lisa 16 Üldhalduskulud                           | 19 |
| Lisa 17 Tööjõukulud                              | 20 |
| Lisa 18 Muud ärikulud                            | 20 |
| Lisa 19 Finantstulud ja -kulud                   | 20 |
| Lisa 20 Tulumaks                                 | 20 |
| Lisa 21 Seotud osapooled                         | 21 |

## Tegevusaruanne

### Sissejuhatus

01.04.2005 asutatud AS Harju Elekter Elektrotehnika (HEET) kuulub Baltikumis juhtivate kesk- ja madalpinge süsteemide valmistajate hulka. Ettevõtte rendib emaeetvõttelt AS Harju Elekter 10 085 m<sup>2</sup> tootmis-, lao- ja kontoripindu, mis asuvad Keilas. Ettevõtte pakub tööd seisuga 31.12.2011 187 inimesele (2010: 177). Elektriseadmete valmistamise kogemust omab ettevõtte aastast 1968, millal alustati elektriseadmete valmistusega AS Harju Elekter koosseisus.

HEET 2011 realisatsioon kokku oli 18,4 mln. EUR-i (2010: 13,7), millest eksport moodustas 6,2 mln EUR-i (2010: 5,4), ehk 34%.

Eesti ja Põhjamaade taastumine kriisist toimus oodatust kiiremini. Tänu suurenenud kodumaisele nõudlusele ja meie peamiste väliskaubanduspartnerite majanduskasvu taastumisele, kasvas HEET müügitulu kodumaal 47% ja ekspordi müügitulu vastavalt 16%. Aruandeperioodil saadi uusi müügitellimusi summas 21,4 mln€.

Kõige enim realiseeriti aruandeperioodil komplekt- ja jaotusalajaamu energiasektoris. Olulise osa müügituludes moodustasid ka keskpingseseadmete ja suure võimsusega 8PT- ja 8HSO- tüüpi madalpinge jaotuskeskuste realisatsioon tööstussektoris ning kuni 63A madalpinge jaotuskeskuste realisatsioon ehitus- ja infrastruktuuri sektoris.

Olulised referents maad, kuhu realiseerisime oma toodangut olid Soome, Saksamaa, Venemaa, Rootsi, Valgevene. Lisaks võib mainida, et meie tooteid tarniti ka Araabia Ühendemiraatidesse (Abu Dhabi), ja Hispaaniasse (Barcelona).

Sisenemiseks Norra turule töötati välja erinevaid alajaamade lahendusi nii infrastruktuuri- kui tuuleparkide tarbeks.

### Tulud, kulud ja kasum

2011. aastal moodustas HEET müügitulu 18,4 mln EUR-i. Müügitulust moodustas 92,5% elektriseadmete müük (2010: 91,9%), 1,5% lehtmataloodete ja teenuste müük (2010: 1,5%) ja 6,0% kaupade jae- ja hulgimüük ning muu müük (2010: 6,7%). HEET müügitulust moodustas 33,5% (2010: 39,7%) eksport. HEET brutokasumiks kujunes 2,3 mln EUR-i (2010: 1,5), mis on 53,8% enam kui eelmisel aastal. Üldhalduskulud olid 0,9 mln EUR-i suurenedes võrreldes 2010 aastaga 21,6% ja turustuskulud olid 0,9 mln suurenedes 24,5%. Ettevõtte 2011. aasta põhivarade kulum moodustas 0,24 mln EUR-i ehk 9,6% vähem kui eelmisel aastal.

### Peamised finantssuhtarvud

| 2011                                 | 2010   |        |  |
|--------------------------------------|--------|--------|--|
| Müügitulu (tuh EUR)                  | 18 455 | 13 722 |  |
| Brutokasumi määr                     | 12,4%  | 10,8%  |  |
| Puhaskasum (tuh EUR)                 | 440    | -26    |  |
| Puhasrentaablus                      | 2,4%   | -0,2%  |  |
| Lühiajaliste kohustuste kattekordaja | 2,0    | 2,2    |  |
| ROA                                  | 6,6%   | -0,4%  |  |
| ROE                                  | 11,5%  | -0,7%  |  |

Suhtarvude arvutamisel kasutatud valemid:

- Brutokasumi määr (%) = brutokasum/müügitulu \* 100
- Puhasrentaablus (%) = puhaskasum/ müügitulu \* 100
- Lühiajaliste kohustuste kattekordaja (kordades) = käibevara/lühiajalised kohustused
- ROA (%) = puhaskasum/ varad kokku \* 100
- ROE (%) = puhaskasum/ omakapital kokku \* 100

### Olulised keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud

Viimaste aastate maailmamajanduse kasvu iseloomustab hüplikkus. Üleilmsest rahanduskriisist tingitud langusele järgnes jõuline väliskaubandusel põhinev taastumine. Eesti majanduse sisemise tasakaalustamatuse ilmingud on mõne aasta tagusega võrreldes taandunud, mis on suurendanud vastupanuvõimet võimalikule väliskeskkonna muutusele. Eesti majandus on möödunud kriisis karastunud. Ülemaailmselt valitsev ebakindlus sunnib Eesti ettevõtteid reeglina oma investeerimisplaanide edasi lükkama. Ekspordi ja majanduse edasine areng sõltub meie kaubanduspartnerite nõudlusest, mida omakorda mõjutab tugevalt see, kui kiiresti suudetakse lahendada võimalikult kiiresti riikidega seotud probleemid.

Vaatamata tööstustoodangu kasvutempo märkimisväärsele aeglustumisele maailmas tervikuna on Eesti peamiste kaubanduspartnerite – Põhjamaade, Venemaa ja Balti riikide kasvuväljavaated rahuldavad.

Eesti tööturg pakkus aruandeaastal ridamisi positiivseid üllatusi - hõive on tõusnud ja tööpuudus alanenud. 2012. aastal ees ootav madalseis võib tekitada tööandjates taas soovi tööjõudu mõnevõrra vähendada, ent see olukord teravneb märkimisväärselt alles siis, kui tegu on pikemaajalise seisaku või siis majanduslangusega. Ettevaatavalt on siiski määramatus väliskeskkonnas suurenenud ning Eesti, nagu ka ülejäänud Euroopa edasine käekäik sõltub kriisilukorra lahenedest mitme euroalariigi võimalikult kiirel ajakirjutusel.

### Valuutakursside ja intressimäärade muutumise risk

Tehingud tarnijate ja klientidega toimuvad eurodes, mistõttu on valuutakursi risk madal.

### **Investeeringud**

Aruandeperioodil investeeriti materiaalsesse ja immateriaalsesse põhivarasse kokku 116 tuhat EUR-i, sealhulgas tootmistehnoloogilistesse seadmetesse investeeriti 74 tuhat EUR-i, infotehnoloogiasse 41 tuhat EUR-i ning muudesse põhivaradesse 1 tuhat EUR-i.

### **Tootearendus**

2011.a. esitas väärikaid väljakutseid meie tootearenduse elektri- ja mehaanika inseneridele. Tulenevalt sellest suurendasime oma projekteerimisvõimsust keskpinge seadmete ja alajaamade osas. Aruandeaastal sõlmis Harju Elekter Elektrotehnika ja Tallinna Tehnikaülikool ühiste kavatsuste kokkuleppe ja selle baasil alustati koostööd doktoritööte raames „nutivõrku“ sobivate lahenduste teemal sh. „Energiasüsteemi talitluse optimeerimine muutuvkoormuste tasakaalustamiseks“.

Turunõudluse rahuldamiseks töötati välja erinevaid alajaamade lahendusi tuuleparkide tarbeks. Jätkus sadamakai konteinerkraana komplektalajaamade erilahenduste väljatöötus. Samuti valmistasime ja osalesime Tallinn-Monaco elektriautode rallil kahe mobiilse toiteseadmestikuga. Seeriatoodanguna valmistatavatele, kuni 63A jaotusseadmetele, lisandus mitu uut mudelit olemasolevate kui ka uute tellijate tarbeks. Alustasime firma Siemens litsentsi alusel toodetava uue madalpinge jaotusseadme Sivacon S8-süsteemi juurutamisega, mis päädis Soome Elektrotehnika messil vastava S8-tüüpi jaotus- ja juhtimispaneeli menuka esitlusega. Aruandeaastal said täiendust samuti keskpinge primaarjaotusseadmed, sh. töötati välja 2500A nimivooluga fiidrid. Suurenenud tootmismahu tõttu kasvasime jaotusseadmete voolulattide töökeskuse võimsust ning juurutasime töökeskusesse kolmemõõtmelise projekteerimise töökoha. Tootmisesse juurutati keskpinge harukapp nimivooluga kuni 250A koos rikkeedastus (telemeetria) seadmega. Oluliseks tuleb pidada ka meie inseneride poolt kavandatud ja tootmisesse juurutatud trafoga tõstetava alajaama lahendust. Hea on ka tõdeda, et madalpinge jaotusseadmete süsteem sarjast 8PT ja selle tootmine tunnistati vastavaks Venemaa GOST R-le.

### **Kvaliteedijuhtimine**

Kvaliteedijuhtimise ja keskkonnapoliitika põhimõtetest lähtuvalt keskendus Harju Elekter Elektrotehnika 2011. aastal jätkuvalt oluliste protsesside optimeerimisele ja materjalide efektiivsele kasutamisele, minimeerimaks raiskamine ja kaod.

Aruandeaastal jätkus hoogsalt majandustarkavara MS Dynamics AX täiendavate võimaluste kasutuselevõtt.

Ettevõtte töötajatele korraldati tuleohutuse koolitus, millele järgnes praktiline väliõppus. Personal on läbinud 5S koolituse ja alustanud süsteemi juurutamisega. Vastavalt kvaliteedistandardite ISO9001 ja ISO14001 nõuetele toimuvad ettevõttes vähemalt kord aastas sisemised- ja välimised auditid ning iga kolme aasta järel ka resertifitseerimine. Järgmine korraline resertifitseerimine toimub 2013. aastal. Aruandeaastal jätkus majandustarkavara MS Dynamics AX täiendavate võimaluste kasutuselevõtt.

### **Sihtfinantseerimine**

Aruande aastal jätkus koostöö Eesti Ettevõtluse Sihtasutusega Euroopa Liidu struktuurifondide toetusrahade kaasamiseks ettevõtte arendusprojektidesse. Toetusrahasid saadi tegevuskulude katteks kokku 28,3 tuhat EUR-i, arendustöötaja palgatoetust 19,4 ning koolituskulude katteks 9 tuhat EUR-i. Alates 2008. aastast on ettevõttes käivitatud 9 erinevat projekti kogumaksumusega 658 tuhat EUR-i. Nelja aasta jooksul on Eesti Ettevõtluse Sihtasutuse vahendusel eraldatud Harju Elekter Elektrotehnika arendusprojektide toetuseks kokku 130 tuhat EUR-i Euroopa Liidu 2007.-2013.aasta toetusraha. Toetusprojektid on suunatud peamiselt ettevõtete personali arenguprogrammidesse ning tehnoloogiainvesteeringuteks. Arenguprojektide eesmärgiks on tõsta töötajate kvalifikatsiooni ja/või motiveeritust ning tehnoloogiainvesteeringute tulemusena suurendada läbi tootmisvõimekuse, toodete kvaliteedi ja tarnekindluse tõusu ettevõtte edu eksportturgudel.

Ülo Merisalu

Juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

## Raamatupidamise aastaaruanne

### Bilanss

(tuhandetes eurodes)

|                                              | 31.12.2011   | 31.12.2010   | Lisa nr |
|----------------------------------------------|--------------|--------------|---------|
| Varad                                        |              |              |         |
| Käibevara                                    |              |              |         |
| Raha                                         | 362          | 921          | 2       |
| Nõuded ja ettemaksed                         | 1 808        | 1 283        | 3       |
| Varud                                        | 3 688        | 2 576        | 5       |
| <b>Kokku käibevara</b>                       | <b>5 858</b> | <b>4 780</b> |         |
| Põhivara                                     |              |              |         |
| Materiaalne põhivara                         | 808          | 918          | 6       |
| Immateriaalne põhivara                       | 35           | 51           | 7       |
| <b>Kokku põhivara</b>                        | <b>843</b>   | <b>969</b>   |         |
| <b>Kokku varad</b>                           | <b>6 701</b> | <b>5 749</b> |         |
| Kohustused ja omakapital                     |              |              |         |
| Kohustused                                   |              |              |         |
| Lühiajalised kohustused                      |              |              |         |
| Laenukohustused                              | 0            | 4            |         |
| Võlad ja ettemaksed                          | 2 847        | 2 183        | 9       |
| Eraldised                                    | 17           | 5            | 10      |
| <b>Kokku lühiajalised kohustused</b>         | <b>2 864</b> | <b>2 192</b> |         |
| <b>Kokku kohustused</b>                      | <b>2 864</b> | <b>2 192</b> |         |
| Omakapital                                   |              |              |         |
| Aktsiakapital nimiväärtuses                  | 1 120        | 1 023        |         |
| Kohustuslik reservkapital                    | 102          | 102          |         |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) | 2 175        | 2 458        |         |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                  | 440          | -26          |         |
| <b>Kokku omakapital</b>                      | <b>3 837</b> | <b>3 557</b> |         |
| <b>Kokku kohustused ja omakapital</b>        | <b>6 701</b> | <b>5 749</b> |         |

## Kasumiaruanne

(tuhandetes eurodes)

|                                             | 2011         | 2010         | Lisa nr |
|---------------------------------------------|--------------|--------------|---------|
| Müügitulu                                   | 18 455       | 13 722       | 12      |
| Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu   | -16 173      | -12 238      | 14      |
| <b>Brutokasum (-kahjum)</b>                 | <b>2 282</b> | <b>1 484</b> |         |
| Turustuskulud                               | -900         | -723         | 15      |
| Üldhalduskulud                              | -905         | -744         | 16      |
| Muud äritulud                               | 15           | 3            | 13      |
| Muud ärikulud                               | -8           | -5           | 18      |
| <b>Ärikasum (kahjum)</b>                    | <b>484</b>   | <b>15</b>    |         |
| Finantstulud ja -kulud                      | -1           | 13           | 19      |
| <b>Kasum (kahjum) enne tulumaksustamist</b> | <b>483</b>   | <b>28</b>    |         |
| Tulumaks                                    | -43          | -54          | 20      |
| <b>Aruandeaasta kasum (kahjum)</b>          | <b>440</b>   | <b>-26</b>   |         |

## Rahavoogude aruanne

(tuhandetes eurodes)

|                                                          | 2011        | 2010         | Lisa nr |
|----------------------------------------------------------|-------------|--------------|---------|
| <b>Rahavood äritegevusest</b>                            |             |              |         |
| Ärikasum (kahjum)                                        | 484         | 15           |         |
| <b>Korrigeerimised</b>                                   |             |              |         |
| Põhivara kulum ja väärtuse langus                        | 244         | 270          | 6,7     |
| Kasum (kahjum) põhivara müügist                          | -2          | -3           |         |
| <b>Kokku korrigeerimised</b>                             | <b>242</b>  | <b>267</b>   |         |
| Äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus        | -525        | -103         | 3       |
| Varude muutus                                            | -1 112      | -710         | 5       |
| Äritegevusega seotud kohustuste ja ettemaksete muutus    | 675         | 241          | 9       |
| Makstud intressid                                        | -4          | 0            | 19      |
| Makstud ettevõtte tulumaks                               | -43         | -54          | 20      |
| <b>Kokku rahavood äritegevusest</b>                      | <b>-283</b> | <b>-344</b>  |         |
| <b>Rahavood investeerimistegevusest</b>                  |             |              |         |
| Tasutud materiaalse ja immateriaalse põhivara soetamisel | -116        | -100         | 6,7     |
| Laekunud materiaalse ja immateriaalse põhivara müügist   | 2           | 4            | 6       |
| Laekunud intressid                                       | 2           | 14           | 19      |
| <b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>            | <b>-112</b> | <b>-82</b>   |         |
| <b>Rahavood finantseerimistegevusest</b>                 |             |              |         |
| Kapitalirendi põhiosa tagasimaksed                       | -4          | -21          |         |
| Makstud dividendid                                       | -160        | -205         | 20      |
| <b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>           | <b>-164</b> | <b>-226</b>  |         |
| <b>Kokku rahavood</b>                                    | <b>-559</b> | <b>-652</b>  |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>        | <b>921</b>  | <b>1 573</b> |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalentide muutus</b>                 | <b>-559</b> | <b>-652</b>  |         |
| <b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>          | <b>362</b>  | <b>921</b>   |         |

## Omakapitali muutuste aruanne

(tuhandetes eurodes)

|                             |                               |                              |                             | Kokku |
|-----------------------------|-------------------------------|------------------------------|-----------------------------|-------|
|                             | Aktiikapital<br>nimiväärtuses | Kohustuslik<br>reservkapital | Jaotamata<br>kasum (kahjum) |       |
| <b>31.12.2009</b>           | 1 023                         | 102                          | 2 663                       | 3 788 |
| Aruandeaasta kasum (kahjum) | 0                             | 0                            | -26                         | -26   |
| Makstud dividendid          | 0                             | 0                            | -205                        | -205  |
| <b>31.12.2010</b>           | 1 023                         | 102                          | 2 432                       | 3 557 |
| Aruandeaasta kasum (kahjum) |                               |                              | 440                         | 440   |
| Makstud dividendid          |                               |                              | -160                        | -160  |
| Muud muutused omakapitalis  | 97                            |                              | -97                         | 0     |
| <b>31.12.2011</b>           | 1 120                         | 102                          | 2 615                       | 3 837 |

## Raamatupidamise aastaaruande lisad

### Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

#### Üldine informatsioon

AS Harju Elekter Elektrotehnika 2011. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga, mis tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele. Hea raamatupidamistava põhinõuded on kehtestatud Raamatupidamise seadusega ning seda täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantavad juhendid.

AS Harju Elekter Elektrotehnika kasumiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisas 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 2 alusel.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud tuhandetes eurodes.

#### Arvestuspõhimõtete või informatsiooni esitusviisi muutused

Arvestus- ja esitusvaluuta

Seoses Eestis kehtiva ametliku vääringu muutumisega on alates 01.01.2011 ettevõtte arvestus- ja esitusvaluutaks Eesti krooni asemel euro. Eesti kroonides esitatud varasemate perioodide finantsandmed on ümberarvutatud eurodesse lähtudes Euroopa Liidu Nõukogu määruses kinnitatud valuutakursist 15,6466. Tulenevalt asjaolust, et Eesti krooni ja euro vahetuskurss on olnud varasemalt samal tasemel fikseeritud, ei avaldanud arvestus- ja esitusvaluuta muutmine mõju ettevõtte finantsseisundile, aruandeperioodi tulemusele ega rahavoogudele.

#### Finantsvarad

Finantsvaradeks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid.

Finantskohustusteks loetakse tarnijatele tasumata arveid ning lühi- ja pikaajalisi võlakohustusi.

Finantsvarad ja –kohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustuse eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustusega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantskohustused kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolale üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt väärtuspäeval st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdud finantsvara üle.

#### Raha

Raha ning raha ekvivalentidena kajastatakse raha kassas ja pangas, nõudmiseni hoiuseid, lühiajalisi (alla 3 kuulise lunastustähtajaga) pangadeposiite ja rahaturufondi osakuid, millel puudub oluline turuväärtuse muutuse risk.

#### Nõuded ja ettemaksed

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjaltel laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded on kajastatud üldhalduskuludes. Lootusetud nõuded on kantud bilansist välja. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

#### Varud

Varud võetakse arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostukuludest, tootmiskuludest ja muudest otsestest kulutustest, mis on vajalikud varude viimiseks nende olemasolevasse asukohta ja seisundisse.

Varude kuludes kajastamisel ja varude bilansilise väärtuse arvutamisel kasutatakse standardhinna meetodit. Lõpetamata- ja valmistoodangu puhul on tootmise üldkulud jagatud varudele ettevõtte normaalsetest tootmismahitudest lähtudes.

Varud kajastatakse bilansis lähtudes sellest, kumb on madalam, kas nende soetusmaksumus või neto realiseerimisväärtus. Materjalid ja lõpetamata toodang hinnatakse alla juhul, kui nendest valmistatavate valmistoote hinnanguline soetusmaksumus ületab samade valmistoote neto realiseerimisväärtust. Varude allahindlusi nende neto realiseerimisväärtusele kajastatakse allahindluse perioodil müüdud toodangu (kaupade, teenuste) kuluna.

### **Materiaalne ja immateriaalne põhivara**

#### **Materiaalne põhivara**

Materiaalse põhivara kajastamisel bilansis on selle soetusmaksumusest maha arvatud akumulieeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 650 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale.

Kui põhivara objekti valmistamine vältab pikema perioodi ja seda finantseeritakse laenuga, lülitatakse laenukasutuse kulutused objekti soetusmaksumusse. Vara maksumusse kapitaliseeritakse laenukasutuse kulutused, mis on arvestatud alates vara valmistamise alustamise hetkest kuni vara valmimiseni.

Ettevõtte kasutab materiaalse põhivara amortiseerimisel lineaarset meetodit.

Materiaalse põhivara objekti spetsiifika tõttu võib selle kasulik eluiga erineda muu sarnase grupi omast. Sellisel juhul vaadatakse seda eraldiseisvana ning määratakse talle sobiv amortisatsiooniperiood.

Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasulikku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevates perioodides.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumi.

#### **Vara väärtuse vähenemine**

Igal bilansipäeval hindab ettevõtte juhtkond, kas on märke, mis võiksid viidata vara väärtuse langusele. Juhul kui on kahtlusi, mis viitavad varaobjekti väärtuse langemisele alla tema bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara kaetava väärtuse test. Vara kaetav väärtus on võrdne kõrgemaga kahest näitajast: kas vara õiglasest väärtusest (miinus müügikulutused) või diskonteeritud rahavoogude põhjal leitavast kasutusväärtusest. Kui testimise tulemusena selgub, et vara kaetav väärtus on madalam tema bilansilisest väärtusest, hinnatakse põhivara objekt alla tema kaetavale väärtusele. Juhul kui vara väärtuse testi ei ole võimalik teostada üksiku varaobjekti suhtes, leitakse kaetav väärtus väikseima varade grupi (raha genereeriva üksuse) kohta, kuhu see vara kuulub. Vara allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kuluna.

Kui varem alla hinnatud varade kaetava väärtuse testi tulemusena selgub, et kaetav väärtus on tõusnud üle bilansilise jääkmaksumuse, siis tühistatakse varasem allahindlus ning suurendatakse vara bilansilist maksumust. Ülempiiriks on vara bilansiline jääkmaksumus, mis oleks kujunenud arvestades vahepealsetel aastatel normaalset amortisatsiooni.

#### **Immateriaalne põhivara**

Immateriaalne põhivara võetakse arvele ja kajastatakse bilansis lähtudes samadest põhimõtetest, mida rakendatakse materiaalsetele põhivaradele.

#### **Uuringu- ja arendustegevus**

Uute teaduslike või tehniliste teadmiste genereerimise eesmärgil läbiviidud uuringute ja teadustööga seotud kulutused kajastatakse nende tekkimise momendil kasumiaruandes kuluna.

Arenguväljaminekud kapitaliseeritakse ainult juhul, kui varasemate uuringute tulemusi kasutatakse nii tehniliselt kui majanduslikult otstarbeka uue toote või tootmisprotsessi väljatöötamisel. Kapitaliseeritud väljaminekud sisaldavad materjalikulu, otseseid tööjõukulusid ning tootmise üldkulude proportsionaalset osa. Muud arenguväljaminekud kajastatakse nende tekkimise perioodil kasumiaruandes kuluna. Kapitaliseeritud arenguväljaminekuid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuliseeritud kulum. Arenguväljaminekute amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Muu immateriaalne vara

Immateriaalne põhivara võetakse arvele ja kajastatakse bilansis lähtudes samadest põhimõtetest, mida rakendatakse materiaalsele põhivaradele.

Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit.

Teatud juhtudel võib vara omandada nii materiaalse kui ka immateriaalse põhivara tunnuseid. Sellisel juhul klassifitseeritakse vara vastavalt sellele, kumma tunnustele vastab see rohkem.

#### Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

| Põhivara grupi nimi    | Kasulik eluiga   |
|------------------------|------------------|
| Ehitised ja rajatised  | 12,5 - 33 aastat |
| Seadmed                | 5 - 10 aastat    |
| Sõidukid               | 5 - 10 aastat    |
| Muu inventar           | 2,9 - 6,7 aastat |
| Immateriaalne põhivara | 4 - 20 aastat    |

#### Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina.

Ettevõtte kui rentnik

Kapitalirendi alusel renditud vara kajastatakse bilansis vara ja kohustusena renditud vara õiglase väärtuse summas. Makstavad rendimaksud jagatakse finantskulude ja kohustuse vähendamiseks. Finantskulud kajastatakse rendiperioodi jooksul.

Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

#### Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Ettevõtte moodustab eraldisi nende kohustuste osas, mille realiseerumise aeg või summa pole kindlad. Eraldise suuruse ja realiseerumisaaja määramisel tugineetakse juhtkonna või vastava ala ekspertide hinnangutele.

Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõttel on enne bilansipäeva tekkinud juriidiline või tegevusest tingitud kohustus, eraldise realiseerumine ressursside väljamineku näol on tõenäoline (üle 50%) ning eraldise suurus on usaldusväärselt määratav.

Tingimuslikud kohustusteks klassifitseeritakse need kohustused, mille realiseerumise tõenäosus jääb alla 50% või mille suurust ei saa usaldusväärselt hinnata. Tingimuslike kohustuste üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

#### Sihtfinantseerimine

Ettevõtte on lähtunud sihtfinantseerimiste kajastamisel netomeetodist. Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist. Projektiga seotud kulud kajastatakse tekkepõhiselt ehk siis, kui leiab aset sisuliselt majandustehingu mõju ettevõtte netovarale. Saadud summasid kajastatakse vastava kulu vähendusena siis.

Varade sihtfinantseerimisel kasutatakse ettevõttes netomeetodit. Soetatud vara võetakse bilansis arvele tema soetusmaksumuses; millest on maha arvatud varade soetamise toetuseks saadud sihtfinantseeringu summa. Soetatud vara maksumust amortiseeritakse kulusse tema kasuliku eluea jooksul.

#### Maksustamine

Kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt maksustatakse dividendidena jaotatavat kasumit määraga 21/79 netodividendina väljamakstud summast. Dividendidelt arvestatud ettevõtte tulumaks kajastatakse tulumaksukuluna dividendide väljakuulutamise perioodi kasumiaruandes, sõltumata sellest, millise perioodi eest need on välja kuulutatud või millal dividendid välja makstakse. Bilansipäeva seisuga väljamaksmata dividendidelt arvestatud tulumaksukohustust ja -kulu korrigeeritakse vastavalt uuel aruandeperioodil kehtivale tulumaksu määrale.

Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võiks kaasneda dividendide väljamaksmisega, on ära toodud aastaaruande lisades.

#### Seotud osapooled

Ettevõtte loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriliste otsustele. Seotud osapooled on:

Emaettevõtte (ning emettevõtte omanikud);

Tütar- ja sidusettevõtted;

Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtted;

Aktsiaseltsi tegevdirektor, juhatus ja nõukogu ning olulise osalusega eraisikutest omanikud, välja arvatud juhul, kui antud isikutel puudub võimalus avaldada olulist mõju ettevõtte äriliste otsustele. Lisaks on seotud osapoolteks eelnevalt kirjeldatud isikute lähisugulased ja nende poolt kontrollitavad või nende olulise mõju all olevad ettevõtted.

#### Tulud

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

#### Rahavoogude aruanne

Rahavoogude aruanne on koostatud kaudsel meetodil - äritegevuse rahavoogude leidmisel on korrigeeritud ärikasumit, elimineerides mitterahaliste tehingute mõju ja äritegevusega seotud käibevarade ning lühiajaliste kohustuse saldode muutused.

Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

## Lisa 2 Raha

(tuhandetes eurodes)

|                   | 31.12.2011 | 31.12.2010 |
|-------------------|------------|------------|
| Arvelduskontod    | 362        | 921        |
| <b>Kokku raha</b> | <b>362</b> | <b>921</b> |

## Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

|                                    | 31.12.2011   | 31.12.2010   | Lisa nr |
|------------------------------------|--------------|--------------|---------|
| Nõuded ostjate vastu               | 1 760        | 1 222        |         |
| Ostjatelt laekumata arved          | 1 760        | 1 222        |         |
| Maksude ettemaksed ja tagasinõuded | 6            | 33           | 4       |
| Ettemaksed                         | 42           | 28           |         |
| <b>Kokku nõuded ja ettemaksed</b>  | <b>1 808</b> | <b>1 283</b> |         |

Bilansipäeva seisuga nõuete allahindluse vajadust ei olnud.

## Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(tuhandetes eurodes)

|                                               | 31.12.2011 |            | 31.12.2010 |            |
|-----------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|
|                                               | Ettemaks   | Maksuvõlg  | Ettemaks   | Maksuvõlg  |
| Käibemaks                                     | 6          |            | 33         | 0          |
| Üksikisiku tulumaks                           |            | 79         | 0          | 63         |
| Erisoodustuse tulumaks                        |            | 3          | 0          | 2          |
| Sotsiaalmaks                                  |            | 150        | 0          | 122        |
| Kohustuslik kogumispension                    |            | 6          | 0          | 3          |
| Töötuskindlustusmaksed                        |            | 17         | 0          | 14         |
| <b>Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad</b> | <b>6</b>   | <b>255</b> | <b>33</b>  | <b>204</b> |

## Lisa 5 Varud

(tuhandetes eurodes)

|                      | 31.12.2011   | 31.12.2010   |
|----------------------|--------------|--------------|
| Tooraine ja materjal | 2 038        | 1 337        |
| Lõpetamata toodang   | 869          | 425          |
| Valmistoodang        | 781          | 814          |
| <b>Kokku varud</b>   | <b>3 688</b> | <b>2 576</b> |

Aruandeperioodil ei ole varusid alla hinnatud nende netorealiseerimiväärtuseni. 2011 aastal muudeti seisvate varude allahindluse reserve 20 tuh EUR-i (2010 aastal 10 tuh EUR-i).

Seisvate varude reservi saldo

|                              | 31.12.2011 | 31.12.2010 |
|------------------------------|------------|------------|
| Seisvad materjalid tootmises | 55         | 40         |
| Seisvad pooltooted           | 7          | 3          |
| Seisvad valmistooted         | 1          | 0          |
| <b>KOKKU</b>                 | <b>63</b>  | <b>43</b>  |

## Lisa 6 Materiaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)

|                                       | Ehitised | Masinad ja seadmed | Muu materiaalne põhivara | Ettemaksed | Lõpetamata projektid ja ettemaksed | Kokku  |
|---------------------------------------|----------|--------------------|--------------------------|------------|------------------------------------|--------|
|                                       |          |                    |                          |            |                                    |        |
| <b>31.12.2009</b>                     |          |                    |                          |            |                                    |        |
| Soetusmaksumus                        | 11       | 2 074              | 66                       | 23         | 23                                 | 2 174  |
| Akumuleeritud kulum                   | -2       | -1 036             | -40                      |            |                                    | -1 078 |
| <b>Jääkmaksumus</b>                   | 9        | 1 038              | 26                       | 23         | 23                                 | 1 096  |
|                                       |          |                    |                          |            |                                    |        |
| Ostud ja parendused                   | 0        | 73                 | 0                        | 4          | 4                                  | 77     |
| Amortisatsioonikulu                   | -1       | -244               | -10                      | 0          | 0                                  | -255   |
| Müügid                                | 0        | 0                  | 0                        | 0          | 0                                  | 0      |
| Ümberklassifitseerimised              | 0        | 23                 | 0                        | -23        | -23                                | 0      |
| Ümberklassifitseerimine ettemaksetest | 0        | 23                 | 0                        | -23        | -23                                | 0      |
|                                       |          |                    |                          |            |                                    |        |
| <b>31.12.2010</b>                     |          |                    |                          |            |                                    |        |
| Soetusmaksumus                        | 11       | 2 157              | 66                       | 4          | 4                                  | 2 238  |
| Akumuleeritud kulum                   | -3       | -1 267             | -50                      | 0          | 0                                  | -1 320 |
| <b>Jääkmaksumus</b>                   | 8        | 890                | 16                       | 4          | 4                                  | 918    |
|                                       |          |                    |                          |            |                                    |        |
| Ostud ja parendused                   |          | 61                 | 7                        | 48         | 48                                 | 116    |
| Amortisatsioonikulu                   |          | -219               | -7                       |            |                                    | -226   |
| Ümberklassifitseerimised              |          | 46                 |                          | -46        | -46                                | 0      |
| Ümberklassifitseerimine ettemaksetest |          | 46                 |                          | -46        | -46                                |        |
|                                       |          |                    |                          |            |                                    |        |
| <b>31.12.2011</b>                     |          |                    |                          |            |                                    |        |
| Soetusmaksumus                        | 11       | 2 235              | 73                       | 6          | 6                                  | 2 325  |
| Akumuleeritud kulum                   | -3       | -1 457             | -57                      |            |                                    | -1 517 |
| <b>Jääkmaksumus</b>                   | 8        | 778                | 16                       | 6          | 6                                  | 808    |

### Müüdud materiaalne põhivara müügihinna

|                         | 2011     | 2010     |
|-------------------------|----------|----------|
| Masinad ja seadmed      | 2        | 3        |
| Transpordivahendid      | 2        |          |
| Muud masinad ja seadmed |          | 3        |
| <b>Kokku</b>            | <b>2</b> | <b>3</b> |

Täielikult amortiseerunud, kuid veel kasutuses olevate põhivarade soetusmaksumus seisuga 31.12.2011 oli 582 tuhat eurot (31.12.2010: 378 tuhat eurot).

## Lisa 7 Immateriaalne põhivara

(tuhandetes eurodes)

|                     |                    |                | Kokku |
|---------------------|--------------------|----------------|-------|
|                     | Arenguväljaminekud | Arvutitarkvara |       |
| <b>31.12.2009</b>   |                    |                |       |
| Soetusmaksumus      | 64                 | 27             | 91    |
| Akumuleeritud kulum | -20                | -24            | -44   |
| <b>Jääkmaksumus</b> | 44                 | 3              | 47    |
|                     |                    |                |       |
| Ostud ja parendused | 12                 | 8              | 20    |
| Amortisatsioonikulu | -12                | -4             | -16   |
|                     |                    |                |       |
| <b>31.12.2010</b>   |                    |                |       |
| Soetusmaksumus      | 77                 | 35             | 112   |
| Akumuleeritud kulum | -33                | -28            | -61   |
| <b>Jääkmaksumus</b> | 44                 | 7              | 51    |
|                     |                    |                |       |
| Amortisatsioonikulu | -14                | -2             | -16   |
|                     |                    |                |       |
| <b>31.12.2011</b>   |                    |                |       |
| Soetusmaksumus      | 77                 | 35             | 112   |
| Akumuleeritud kulum | -47                | -30            | -77   |
| <b>Jääkmaksumus</b> | 30                 | 5              | 35    |

## Lisa 8 Kasutusrent

(tuhandetes eurodes)

### Aruandekohustuslane kui rentnik

|                                                                         | 2011       | 2010       |
|-------------------------------------------------------------------------|------------|------------|
| Kasutusrendikulu                                                        | 400        | 418        |
| Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest |            |            |
|                                                                         | 31.12.2011 | 31.12.2010 |
| 12 kuu jooksul                                                          | 14         | 1          |
| 1-5 aasta jooksul                                                       | 56         | 6          |

## Lisa 9 Võlad ja ettemaksed

(tuhandetes eurodes)

|                                  | 31.12.2011   | 31.12.2010   | Lisa nr |
|----------------------------------|--------------|--------------|---------|
| Võlad tarnijatele                | 1 849        | 1 468        |         |
| Võlad töövõtjatele               | 497          | 261          |         |
| Maksuvõlad                       | 255          | 204          | 4       |
| Muud võlad                       | 1            | 1            |         |
| Saadud ettemaksed                | 149          | 108          |         |
| Võlad kontserni ettevõtetele     | 96           | 141          | 21      |
| <b>Kokku võlad ja ettemaksed</b> | <b>2 847</b> | <b>2 183</b> |         |

## Lisa 10 Eraldised

(tuhandetes eurodes)

|                         | 31.12.2009 | Moodustamine/korrigeerimine | Kasutamine | 31.12.2010 |
|-------------------------|------------|-----------------------------|------------|------------|
| Garantiiremondi eraldis | 7          | 2                           | -4         | 5          |
| <b>Kokku eraldised</b>  | <b>7</b>   | <b>2</b>                    | <b>-4</b>  | <b>5</b>   |
|                         |            |                             |            |            |
|                         | 31.12.2010 | Moodustamine/korrigeerimine | Kasutamine | 31.12.2011 |
| Garantiiremondi eraldis | 5          | 18                          | -17        | 6          |
| Muud eraldised          | 0          | 11                          |            | 11         |
| <b>Kokku eraldised</b>  | <b>5</b>   | <b>29</b>                   | <b>-17</b> | <b>17</b>  |

## Lisa 11 Sihtfinantseerimine

(tuhandetes eurodes)

### Netomeetod

|                                                       | 2011      | 2010      |
|-------------------------------------------------------|-----------|-----------|
|                                                       | Saadud    | Saadud    |
| Sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks              |           |           |
| Masinad ja seadmed                                    |           | 30        |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine põhivara soetamiseks</b> |           | <b>30</b> |
| Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks                   |           |           |
| Koolituskulud                                         | 9         | 2         |
| Arendustöötaja kulud                                  | 19        | 18        |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks</b>      | <b>28</b> | <b>20</b> |
| <b>Kokku sihtfinantseerimine</b>                      | <b>28</b> | <b>50</b> |

## Lisa 12 Müügitulu

(tuhandetes eurodes)

|                                                                   | 2011          | 2010          |
|-------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|
| Müügitulu geograafiliste piirkondade lõikes                       |               |               |
| Müük Euroopa Liidu riikidele                                      |               |               |
| Eesti                                                             | 12 269        | 8 268         |
| Soome                                                             | 5 301         | 4 326         |
| Leedu                                                             | 9             | 24            |
| Rootsi                                                            | 173           | 98            |
| Läti                                                              | 39            | 52            |
| Portugal                                                          | 22            | 824           |
| Saksamaa                                                          | 305           | 0             |
| <b>Müük Euroopa Liidu riikidele, kokku</b>                        | <b>18 118</b> | <b>13 592</b> |
| Müük väljapoole Euroopa Liidu riike                               |               |               |
| Venemaa                                                           | 241           | 32            |
| Valgevene                                                         | 96            | 98            |
| <b>Müük väljapoole Euroopa Liidu riike, kokku</b>                 | <b>337</b>    | <b>130</b>    |
| <b>Kokku müügitulu</b>                                            | <b>18 455</b> | <b>13 722</b> |
| Müügitulu tegevusalade lõikes                                     |               |               |
| Muude elektriseadmete tootmine                                    | 17 063        | 12 606        |
| Mehaaniline metallitöötlus                                        | 274           | 202           |
| Metallitöötlus ja metallpindade katmine                           | 6             | 1             |
| Elektrimaterjalide, -tarvikute ja -seadmete hulgimüük, sh kaablid | 1 112         | 913           |
| <b>Kokku müügitulu</b>                                            | <b>18 455</b> | <b>13 722</b> |

## Lisa 13 Muud äritulud

(tuhandetes eurodes)

|                                    | 2011      | 2010     |
|------------------------------------|-----------|----------|
| Kasum materiaalse põhivara müügist | 2         | 2        |
| Trahvid, viivised ja hüvitised     | 9         | 0        |
| Muud                               | 4         | 1        |
| <b>Kokku muud äritulud</b>         | <b>15</b> | <b>3</b> |

## Lisa 14 Müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu

(tuhandetes eurodes)

|                                                        | 2011          | 2010          | Lisa nr |
|--------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------|
| Tooraine ja materjal                                   | 12 420        | 8 919         |         |
| Varude allahindlus ja mahakandmine                     | 19            | -14           |         |
| Müügi eesmärgil ostetud kaubad                         | 698           | 672           |         |
| Müügi eesmärgil ostetud teenused                       | 106           | 32            |         |
| Energia                                                | 206           | 222           |         |
| Elektrienergia                                         | 121           | 133           |         |
| Soojusenergia                                          | 74            | 80            |         |
| Kütus                                                  | 11            | 9             |         |
| Alltöövõtutööd                                         | 84            | 19            |         |
| Transpordikulud                                        | 0             | 2             |         |
| Üür ja rent                                            | 355           | 359           |         |
| Mitmesugused bürookulud                                | 68            | 133           |         |
| Lähetuskulud                                           | 5             | 5             |         |
| Koolituskulud                                          | 11            | 1             |         |
| Tööjõukulud                                            | 2 322         | 1 950         | 17      |
| Amortisatsioonikulu                                    | 216           | 238           |         |
| Inventari kulu                                         | 52            | 27            |         |
| Lõpetamata ja valmistoodete varude muutus              | -588          | -408          |         |
| Remondi ja hooldusteenus                               | 58            | 61            |         |
| Pakkematerjal                                          | 49            | 0             |         |
| Muud                                                   | 92            | 20            |         |
| <b>Kokku müüdnud toodangu (kaupade, teenuste) kulu</b> | <b>16 173</b> | <b>12 238</b> |         |

## Lisa 15 Turustuskulud

(tuhandetes eurodes)

|                                | 2011       | 2010       | Lisa nr |
|--------------------------------|------------|------------|---------|
| Üür ja rent                    | 23         | 22         |         |
| Energia                        | 9          | 7          |         |
| Soojusenergia                  | 3          | 3          |         |
| Kütus                          | 6          | 4          |         |
| Transpordikulud                | 3          | 0          |         |
| Mitmesugused bürookulud        | 20         | 63         |         |
| Lähetuskulud                   | 31         | 21         |         |
| Koolituskulud                  | 11         | 0          |         |
| Kulud eraldiste moodustamiseks | 18         | 2          |         |
| Tööjõukulud                    | 675        | 517        | 17      |
| Amortisatsioonikulu            | 5          | 8          |         |
| Kulu varade väärtuse langusest | 5          | -7         |         |
| Remondi ja hooldusteenus       | 5          | 4          |         |
| Muud                           | 95         | 86         |         |
| <b>Kokku turustuskulud</b>     | <b>900</b> | <b>723</b> |         |

## Lisa 16 Üldhalduskulud

(tuhandetes eurodes)

|                             | 2011       | 2010       | Lisa nr |
|-----------------------------|------------|------------|---------|
| Üür ja rent                 | 39         | 37         |         |
| Energia                     | 9          | 7          |         |
| Soojusenergia               | 2          | 2          |         |
| Kütus                       | 7          | 5          |         |
| Mitmesugused bürookulud     | 20         | 89         |         |
| Uurimis- ja arengukulud     | 64         | 25         |         |
| Lähetuskulud                | 9          | 4          |         |
| Koolituskulud               | 2          | 3          |         |
| Tööjõukulud                 | 643        | 531        | 17      |
| Amortisatsioonikulu         | 22         | 23         |         |
| Muud                        | 83         | 21         |         |
| Remondi ja hooldusteenus    | 14         | 4          |         |
| <b>Kokku üldhalduskulud</b> | <b>905</b> | <b>744</b> |         |

Üldhalduskuludes on kajastatud arenduskulusid 477 tuhat eurot (2010 oli see 352 tuhat eurot).

## Lisa 17 Tööjõukulud

(tuhandetes eurodes)

|                                                      | 2011         | 2010         |
|------------------------------------------------------|--------------|--------------|
| Palgakulu                                            | 2 550        | 2 285        |
| Sotsiaalmaksud                                       | 893          | 820          |
| Arvstatud reservid                                   | 197          | -107         |
| <b>Kokku tööjõukulud</b>                             | <b>3 640</b> | <b>2 998</b> |
| <b>Töötajate keskmine arv taandatud täistööajale</b> | <b>177</b>   | <b>176</b>   |

## Lisa 18 Muud ärikulud

(tuhandetes eurodes)

|                                       | 2011     | 2010     |
|---------------------------------------|----------|----------|
| Kahjum põhivara likvideerimisest      | 1        | 0        |
| Kulutused kingitustele ja annetustele | 4        | 3        |
| Liitude ja äriühingute liikmemaksud   | 1        | 1        |
| Muud                                  | 2        | 1        |
| <b>Kokku muud ärikulud</b>            | <b>8</b> | <b>5</b> |

## Lisa 19 Finantstulud ja -kulud

(tuhandetes eurodes)

|                                     | 2011      | 2010      |
|-------------------------------------|-----------|-----------|
| Intressitulud                       | 3         | 13        |
| Intressitulu hoiustelt              | 3         | 13        |
| Intressikulud                       | -4        | 0         |
| Intressikulu laenudelt              | -4        | 0         |
| <b>Kokku finantstulud ja -kulud</b> | <b>-1</b> | <b>13</b> |

## Lisa 20 Tulumaks

(tuhandetes eurodes)

|                            | 2011              |           | 2010              |           |
|----------------------------|-------------------|-----------|-------------------|-----------|
|                            | Maksustatav summa | Tulumaks  | Maksustatav summa | Tulumaks  |
| Väljakuulutatud dividendid | 200               | 53        | 204               | 54        |
| <b>Kokku</b>               | <b>200</b>        | <b>53</b> | <b>204</b>        | <b>54</b> |

Ettevõtte jaotamata kasum seisuga 31.12.2011 moodustas 2 615 tuhat eurot. Maksimaalne võimalik tulumaksukohustuse summa, mis võib kaasneda kogu jaotamata kasumi väljamaksmisel dividendidena, on 549 tuhat eurot, seega netodividendidena oleks võimalik välja maksta 2 066 tuhat eurot.

Kui aktsionäride üldkoosolek kinnitab juhatuse kasumi jaotamise ettepaneku maksta dividendidena välja 200 tuhat eurot, kaasneb sellega

tulumaksukohustus summas 53 tuhat eurot.

## Lisa 21 Seotud osapooled

(tuhandetes eurodes)

### Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

|                                                          | 31.12.2011 |            | 31.12.2010 |            |
|----------------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|
|                                                          | Nõuded     | Kohustused | Nõuded     | Kohustused |
| Emaettevõtja                                             | 0          | 76         | 0          | 123        |
| Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad | 190        | 20         | 370        | 18         |

|                                                          | 2011  |        | 2010  |        |
|----------------------------------------------------------|-------|--------|-------|--------|
|                                                          | Ostud | Müügid | Ostud | Müügid |
| Emaettevõtja                                             | 795   | 248    | 856   | 138    |
| Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ettevõtjad | 115   | 3 199  | 115   | 2 175  |

| Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused |      |      |
|-------------------------------------------------------------------------------|------|------|
|                                                                               | 2011 | 2010 |
| Arvestatud tasu                                                               | 70   | 69   |

Seotud osapooltega toimunud ostutehingutest moodustas teenuste ost 87% ning materjalide soetus 11% ning 2% muud soetused; müügitehingutest moodustas 95% toodangu müük, 2% kaupade vahenduse müük ning 3% muud müügid.

Nõukogu liikmetele töötasu ei makstud.

## Aruande digitaalallkirjad

aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika (registrikood: 11119230) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| ÜLO MERISALU       | Juhatuse liige     | 26.02.2012           |

## SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika aktsionäridele

Oleme auditeerinud aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2011, kasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta, aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisa- andmeid. Auditeeritud raamatupidamise aastaaruanne, mis on toodud lehekülgedel 5 kuni 21 on kaasatud käesolevale aruandele.

### Juhtkonna kohustus raamatupidamisaruannete osas

Juhtkond vastutab raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks, et võimaldada pettusest või veast tuleneva olulise väärkajastamiseta raamatupidamise aastaaruande koostamist.

### Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada oma auditi põhjal arvamust selle raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime oma auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega (Eesti). Nende standardite kohaselt on nõutav, et oleme kooskõlas eetikanõuetega ning planeerime ja viime auditi läbi omandamiseks põhjendatud kindluse selle kohta, kas raamatupidamise aastaaruanne on olulise väärkajastamiseta.

Audit hõlmab raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvandmete ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali hankimiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Valitud protseduurid sõltuvad vandeaudiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Nende riskihinnangute tegemisel võtab vandeaudiitor arvesse sisekontrolli, mis on relevantne majandusüksuse raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja õiglasel kajastamisel, kavandamaks antud tingimustes asjakohaseid auditiprotseduure, kuid mitte arvamuse avaldamise eesmärgil majandusüksuse sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab samuti juhtkonna poolt kasutatud arvestuspoliitika asjakohasuse ja tehtud arvestushinnangute põhjendatuse ning ka raamatupidamise aastaaruande üldise esitusviisi hindamist.

Usume, et auditi tõendusmaterjal, mille oleme hankinud, on piisav ja asjakohane aluse andmiseks meie auditarvamusele.

### Arvamus

Meie arvates kajastab kaasatud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistes osades õiglaselt aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika finantsseisundit seisuga 31.12.2011 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti hea raamatupidamistavaga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Indrek Alliksaar

Vandeaudiitori number 446

KPMG Baltics OÜ

Audiitorettevõtja tegevusloa number 17

Narva mnt 5, Tallinn

27.02.2012

## Audiitorite digitaalallkirjad

aktsiaselts Harju Elekter Elektrotehnika (registrikood: 11119230) 01.01.2011 - 31.12.2011 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

| Allkirjastaja nimi | Allkirjastaja roll | Allkirja andmise aeg |
|--------------------|--------------------|----------------------|
| INDREK ALLIKSAAR   | Vandeaudiitor      | 27.02.2012           |

## Kasumi jaotamise ettepanek

(tuhandetes eurodes)

|                                                                        | 31.12.2011   |
|------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum)                           | 2 175        |
| Aruandeaasta kasum (kahjum)                                            | 440          |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>2 615</b> |
| Jaotamine                                                              |              |
| Kohustusliku reservkapitali suurendamine (vähendamine)                 | 10           |
| Dividendideks                                                          | 200          |
| Eelmiste perioodide jaotamata kasum (kahjum) peale jaotamist (katmist) |              |
| <b>Kokku</b>                                                           | <b>210</b>   |

## Müügitulu jaotus tegevusalade lõikes

| Tegevusala                                                        | EMTAK kood | Müügitulu (EUR) | Müügitulu % | Põhitegevusala |
|-------------------------------------------------------------------|------------|-----------------|-------------|----------------|
| Elektrijaotusseadmete ja juhtaparatuuri tootmine                  | 27121      | 17062527        | 92.45%      | Jah            |
| Elektrimaterjalide, -tarvikute ja –seadmete hulgimüük, sh kaablid | 46692      | 842877          | 4.57%       | Ei             |
| Mehaaniline metallitöötlus                                        | 25621      | 279634          | 1.52%       | Ei             |

## Sidevahendid

| Liik              | Sisu                |
|-------------------|---------------------|
| Telefon           | +372 6747449        |
| Faks              | +372 6747441        |
| E-posti aadress   | mail@he.ee          |
| Veebilehe aadress | www.harjuelekter.ee |